

IV Київська відкрита олімпіада з лінгвістики

11—12 березня 2017 р.

Особистий тур, старші класи

Максимальна оцінка за кожну з п'яти задач — 20 балів

Час виконання роботи — 5 годин

 ling.org.ua

1. Дієслова

Данило Мисак

Нижче подано по два речення з дієсловами «ловив», «прибував», «перелітав»:

- 1) Цього літа Степан ловив рибу у ставку неподалік дому.
- 2) Жонглер-віртуоз ловив абсолютно все, що злітало з його рук в повітря.
- 3) У січні поїзд «Інтерсіті» прибував у столицю то завчасно, то з запізненням.
- 4) Коли швидкісний поїзд уже прибував, група туристів лише заходила до будівлі вокзалу.
- 5) Письменник перелітав з Рима в Париж, і в літаку познайомився зі своєю майбутньою дружиною.
- 6) Під час свого європейського туру музичний колектив перелітав з міста в місто практично щодня.

Дані речення можна розбити на дві групи залежно від того, яким чином у них використано відповідне дієслово (групи містять по одному реченню з кожним із дієслів «ловив», «прибував», «перелітав»).

Завдання 1. Розбийте речення на дві групи.

Завдання 2. Складіть по парі речень із такими дієсловами:

брав вибухав жив надсилав

Якщо для того чи іншого слова скласти речення до однієї з груп не виходить, вкажіть це і поясніть причину.

2. Оджібве

Данило Мисак

Нижче наведено декілька слів мовою оджібве (діалект чіппева) та їхні значення:

1	indakobidoon зв'язую	5	zhayegosidood той, хто втискає	9	gayezikwendang той, хто пригадує
2	gezikwendan пригадуй	6	indabwaadaan смажу	10	indagaasadetoon звужую
3	gebokiwasang той, хто склеює	7	zhingadesidoon розкладай	11	idan говори
4	indidaan говорю	8	dekobidood той, хто зв'язує	12	inzhegosidoon втискаю

Завдання 1. Перекладіть українською:

13	ebwaadang	15	ingibokiwasaan
14	agaasadetoon	16	zhengadesidood

Завдання 2. Перекладіть мовою оджібве:

17	смаж	21	розкладаю
18	пригадую	22	втискай
19	склеюй	23	той, хто говорить
20	той, хто звужує	24	зв'язуй

Примітка. Оджібве — алгська індіанська мова, якою розмовляють на півдні Канади та на півночі США. Загальна кількість носіїв усіх діалектів мови — близько 100 000.

Нижче подано вісім речень рапануйською мовою разом із перекладами:

- 1 **He ŋaro'a e te poki te paiheŋa.**
Дитина чула собаку.
- 2 **He kimi au i tā'aku vovo.**
Я шукав свою дочку.
- 3 **He kai te koro i te pe'i.**
Батько їв рибу.
- 4 **He take'a te poki.**
Він бачив дитину.
- 5 **He haka hopu i tā'ana paiheŋa.**
Він мив свого собаку.
- 6 **He take'a e au tō'oku nua.**
Я бачив свою матір.
- 7 **He haka hopu te vovo i tā'ana kurī.**
Дочка мила свого кота.
- 8 **He kimi au i tō'oku kape.**
Я шукав свого начальника.

Завдання 1. Перекладіть українською мовою:

- 9 **He ŋaro'a e te koro tā'ana vovo.**
- 10 **He kimi te kape i te koro.**

Завдання 2. Перекладіть рапануйською мовою:

- 11 Я їв рибу.
- 12 Дочка бачила свого батька.
- 13 Він мив свою дитину.
- 14 Матір бачила кота.
- 15 Він чув собаку.

Примітка. Рапануйська — австронезійська мова, якою розмовляють близько 2700 людей на острові Пасхи (південна частина Тихого океану). Символи *ŋ* та *'* позначають особливі приголосні звуки цієї мови; риска над голосною позначає, що ця голосна довга.

Нижче наведено декілька слів нганасанської мови у називному відмінку (форма 1) та у формі 2, що відповідає конструкції «його/її Х» в українській мові (наприклад, ‘муоде’ — *гілка*, ‘муодету’ — *його/її гілка*). Частину форм пропущено.

Форма 1	Форма 2	Переклад
басутуо	басутуо́зу	<i>мисливець</i>
буозүркүза”а	?	<i>пліткар</i>
дели	делизи	<i>звук</i>
кобтуа	кобтуа́зу	<i>дівчина</i>
колызытыә	?	<i>рибалка</i>
ку:баса	ку:баса́зу	<i>бісер</i>
кунсы	кунсы́зы	<i>нутро</i>
кусими	?	<i>опора</i>
куху	куху́зу	<i>шкура</i>
?	күзиатуту	<i>ранок</i>
кәи	?	<i>бік</i>
лянкуобті”ә	?	<i>полярний горобець</i>
му:нтәтуо	му:нтәтуо́зу	<i>сторож</i>
муоде	муоде́ту	<i>гілка</i>
нуаніә	?	<i>південь</i>
ны	?	<i>жінка</i>
нәнурнакә	?	<i>апетит</i>
җаңуоде	җаңуоде́ту	<i>качка</i>
җыәгә	җыәгә́ты	<i>білохвостий орлан</i>
җәтумиамыә	?	<i>поява</i>
?	сонья”лыәзы	<i>чайка</i>
судюна	судюна́ту	<i>верба</i>
ту:са	ту:са́ту	<i>піч</i>
хуантуобтугуйся	хуантуобтугуйся́ту	<i>обман</i>
хуаңгәтәса	хуаңгәтәса́ту	<i>біженець</i>
хы:мся	?	<i>переляк</i>

Завдання. Відновіть пропущені форми.

Примітка. Нганасанська мова належить до родини уральських мов. Нею розмовляють до 130 нганасанів; цей народ проживає на півночі Східного Сибіру. Символи *з*, *у* та *”* позначають особливі приголосні, а *ү* та *ә* — особливі голосні звуки нганасанської мови; двокрапка після голосної позначає, що ця голосна довга.

